Бүлэг сэдэв................................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

БҮЛЭГ III: СОЦИАЛИЗМЫН ҮЕИЙН МОНГОЛ УЛС БА ДЭЛХИЙ ДАХИН (1924-1990)

Монгол Ардын намын удирдагч С.Данзан, Д.Бодоо нар Монголд Ардын эрхт хэмжээт цаазат засаг тогтоох тухай санал нэг байсан ч агуулгын талаар зөрүүтэй байв. С.Данзан тэргүүтэй үндэсний ардчилсан чиг шугамыг баримтлагчид улс орны нийгмийн хөгжлийг аажмаар явуулж, төрийн тэргүүлэх үүргийг нэмэгдүүлэх, олон улстай харилцахыг зорьж байв. Харин зүүний жигүүрийнхэн Коминтерн ба ЗХУ-д шүтэж, нийгмийн амьдралд гүн гүнзгий өөрчлөлт хийж, социалист замаар замнан, намын нөлөөг нэмэгдүүлэхийг эрмэлзэж байв. Монгол улсын анхдугаар их хурлыг зарлан хуралдуулж, 1924 оны 11 дүгээр сарын 26-ны өдөр Үндсэн хуулиа баталж Бүгд Найрамдах засаглалыг тунхаглав.

Бүлэг сэдвийн агуулгын хүрээнд дасгал даалгаврыг гүйцэтгэхдээ ТҮҮХ- IX сурах бичгийн 63-127 дугаар хуудасны мэдээллийг уншаарай

9.1а *Дараах мэдээллийг уншаад цэгийн оронд тохирох ойлголтыг нөхөж бичнэ үү?*

....................онд тэднийг улс орныг удирдаж байх үед Монголын төр өмчийн бүх хэвшлийн үйл ажиллагааг зөвшөөрч байв. МАН-ын II, III их хурал, Улсын I их хурлын шийдвэрт большевикуудын тулгасан шаардлагыг нэлээд тодорхой тусгасан боловч улс орноо хөгжүүлье гэсэн зөв бодлого, үзэл бодлоосоо төдий л ухраагүй бөгөөд тэднийг ....хэмээн нэрлэсэн юм.
Зөвлөлтийнхний хэлсэн үг бүрийг туйлын үнэн хэмээн үнэмшиж, тэдний заавар, зөвлөгөөг үг дуугүй даган биелүүлж, “Монголд нийгэм журам байгуулна. Үүний тулд хуучны ноёд, угсаа сурвалжтай, баян чинээлэг хүний мал хөрөнгийг хураах, хамтын аж ахуй байгуулна” хэмээн итгэж, ...онуудад улс орныг ихээхэн үймүүлсэн байдаг. Тэднийг ....гэж тухайн үед нэрлэсэн нь түүхэнд улджээ.

9.1б *Дараах түүхэн зүтгэлтнүүдийн аль нь баруунтан, аль нь зүүнтэн гэгдэж байсныг ялгаж бичээрэй.*

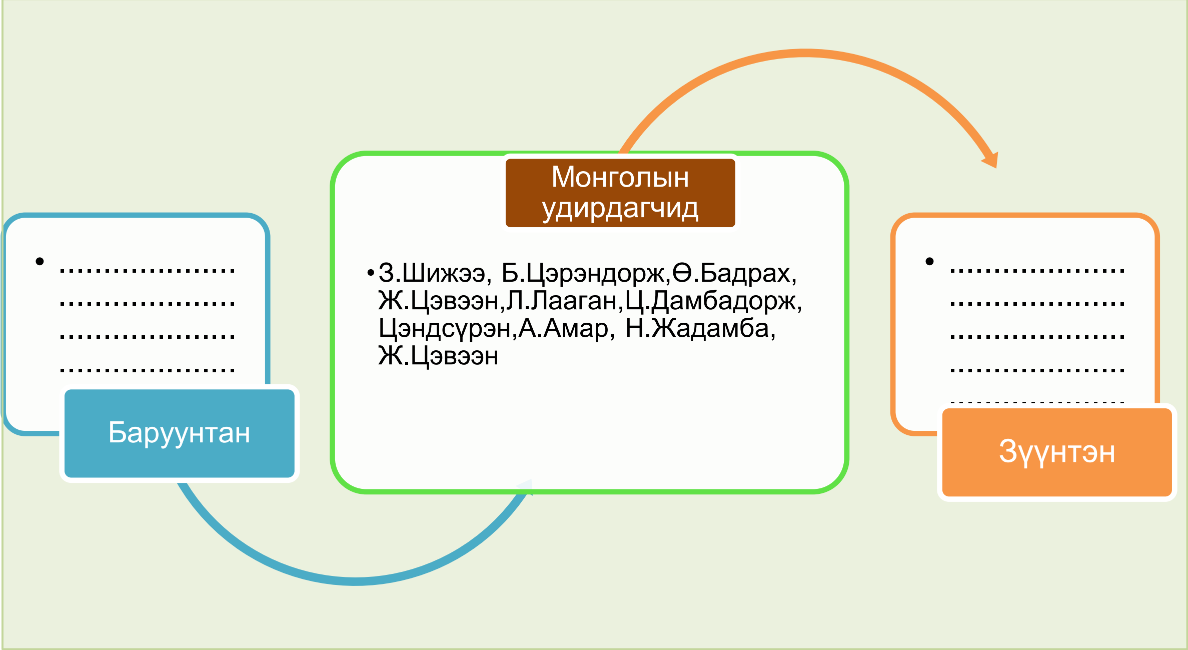

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.1в

Дараах дасгалыг зааврын дагуу ажиллаарай.
А. Зүүнтнүүдийн хэрэгжүүлсэн эдийн засгийн гол чиглэл болон үйл ажиллагааг тохируулаарай.
Б. Цэгийн оронд тохирох ойлголтыг нөхөж бичээрэй.
В. Эдийн засгийн эдгээр үйл ажиллагаа нь ямар үр дагаварт хүргэснийг зөв холбоорой.

1. Мал мүрэг

2. Өмч хөрөнгө

3. Худалдаа

4. Шашин шүтлэг

A..................... олгосон шашин шүтэх эрх чөлөөг хаан боогдуулж, шашныг устгах замд оруулсан. Шашныг устгахын тулд ухуулга хийхээс гадна .... арга хэрэглэсэн. Жишээ нь: 1929 оноос сүм хийдийн хөрөнгө, барилга, жасын бүх хөрөнгөнд ногдуулдаг татварыг өсгөн нэмэгдүүлэв. Жасын малыг баян чинээлэг аж ахуйтнаар маллуулахыг хориглож, зөвхөн ядуу, дунд аж ахуйтан, хамтрал өгч ажиллуулах ....гэгчийг хэрэгжүүлэв.

B. Тэд ард түмний хэдэн үеэрээ уламжлан өсгөж, үржүүлсэн мал сүргийг хураах ...., ..., ..., ..., хэмээн дундын өмчтэй хоршоолол хэдэн зуу байгуулсан.

C. .... шийдвэрийн дагуу 1929 оны 9 дүгээр сард феодалын хөрөнгө хураах төв комиссыг ....аар удирдуулан байгуулав. 1929 оны намраас эхлэн 2 үе шаттай хурааж, 1300-гаад язгууртан, лам нараас 10 сая төгрөгийн эд хөрөнгө хурааж 1,7 сая төгрөгийн үнэ бүхий зүйлийг ядуучуудад өгчээ.

D. Төрөөс .... тавих хяналтыг хүчтэй болгох нэрийдлээр дөнгөж үүсч байсан .... –ыг хавчих, түүнчлэн гадаадын капиталыг ухаалгаар ашиглахын оронд тэдэн рүү довтолсон.

I
1928 оны эцэс болоход хятад худалдаачдын 80 хүртэл хувь нь нутагтаа буцсан. Энэ нь улс орны эдийн засагт сөрөг нөлөө үзүүлсэн.

II
Хамтралжуулснаар хамтралд ажиллаж, хөлс авах хүмүүсийн сонирхол нэмэгдсэн боловч өмч эзэнгүйдэж, мал сүрэг хорогдсон.

III
Лам нар хутагт хувилгаад урьдын түшмэлээс хураасан малын олонх нь үрэн таран алга болов. Иргэдийн хувийн өмчид ноцтойгоор халдаж, хүний эрхийг зөрчиж, олон түмний дургүйцлийг хүргэв.

IY
Жасын компани байгуулснаар жасын мал 1928 онд 3 сая 460 мянга байсан бол 1932 онд 3 сая 923 мянга болж буурав.

нөхөх үг: А. *Худалдааны, хувийн худалдаачдыг* В. *Намын YII их хурал, Х.Чойбалсан* С. *Хамтрал, нөхөрлөл, коммун, артель, нэгдэл* D. *Үндсэн хууль, эдийн засгийн арга*

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.1г *Дараах асуултад хариулаарай.*

- Шинэ эргэлтийн бодлого гэж юу вэ?

....
...

- Хэдэн оноос хэрэгжиж эхэлсэн бэ?

....

- ШЭБ-ыг яагаад хэрэгжүүлэх болсон бэ?

....
.

9.1д *Шинэ эргэлтийн бодлогын дүнг дараах хүснэгтийн дагуу тайлбарлан бичээрэй.*

	Авсан арга хэмжээ
Нам төрийн бодлого	
Мал сүрэг	....
Худалдаа	....
Шашин шүтлэг	....

9.1е *1932 оны 10 дугаар сард батлагдсан "Ардын үйлдвэрлэлийн нэгдлийн дүрэм"-д нэгдлүүд зөвхөн 6 төрлийн ажил эрхлэхийг тодорхой зааж өгчээ. Тэгвэл зөвшөөрөөгүй ажлыг сонгоод тоог будаарай.*

1. Өвс хадлан бэлтгэх
2. Жасын ба хувийн мал хариулах
3. Жин тээх
4. Малын хашаа саравч барих
5. Өөрийн малтай байх
6. Тариалан эрхлэхийг зөвшөөрөх
7. Ан агнах

9.1ё *Дараах үгийн утгыг тайлбарлаарай.*

Жас..............................
....
....

Жасын компани
....
....

Хохь тайж ....
....
....

Социализмын материал техникийн бааз ....
....
....

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.2а

Графикийг ажиглаарай.
А. 1929-1932 онд хамтын аж ахуй болон мал сүргийн тоо хэрхэн өөрчлөгдсөн байна вэ?
Б. Хамтын аж ахуй үүсэхийн хэрээр мал сүргийн тоо буурсан шалтгааныг юу гэж тайлбарлах вэ?

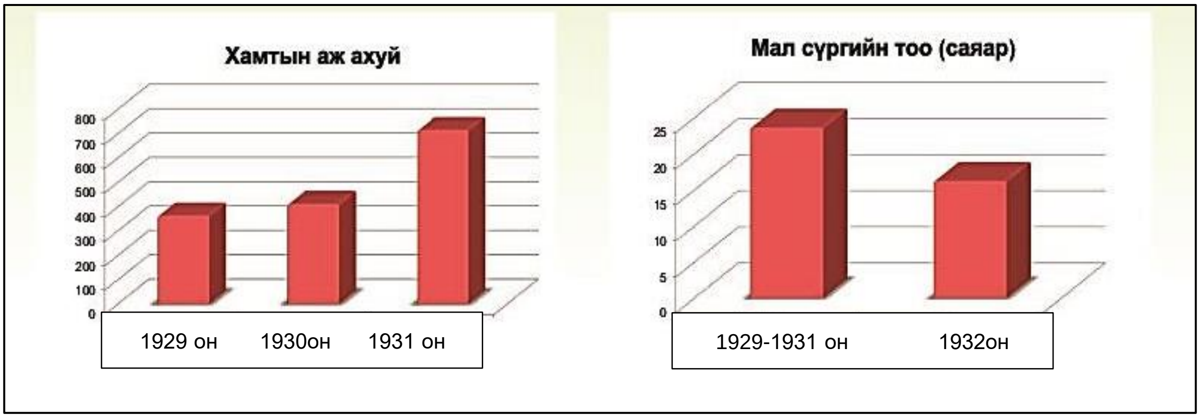

....
....
....
....
....
....
....
....

9.2б

1921-1924, 1928-1932 онд явуулж байсан эдийн засгийн бодлогыг тус бүр жагсаан бичээд нийтлэг талыг тайлбарлаарай.

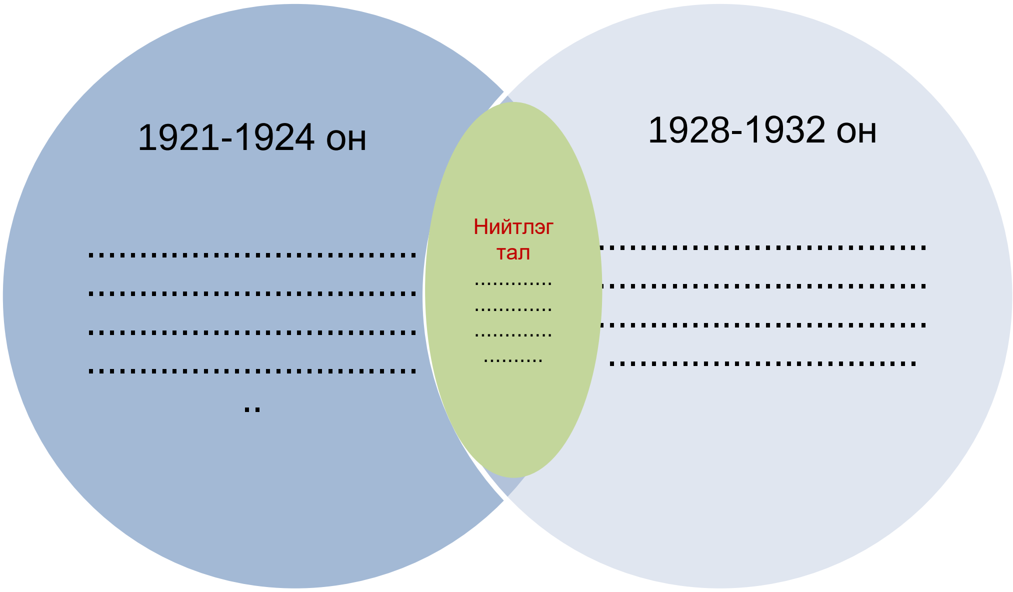

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр.................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.2в

Баримтыг уншаад дараах асуултын дагуу шинжлээрэй.

1927-1932 онд Коминтерн, ЗХУ /Зөвлөлт Холбоот Улс/-ын удирдагчдын заавар зөвлөгөөнд хэт итгэж, түйлын үнэн хэмээн бишрэгч хүмүүс Монголын төрийг удирдаж байв. Зүүн жигүүрийнхэн өөрсдийгөө хамгийн ухаалаг хүмүүс гэж үзэж байлаа.Улмаар "феодал" лам нар, хутагт, хувилгаад, урьдын түшмэд, ноёд, язгууртнуудын хөрөнгө хураах төв комиссыг 8 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгуулж , орон нутагт салбар комиссууд байгуулагджээ. Энэ кампанит ажлын хүрээнд "феодал" 1560 гаруй өрхөөс 11 сая орчим төгрөгийн хөрөнгө хураасан байна. Хөрөнгийг хураахдаа өрхийн ам бүлийн тоог харгалзалгүйгээр 100 хувийн хөрөнгийг үлдээгээд түүнээс илүү гарсан хөрөнгийг хураажээ. 100% гэдгийг тооцохдоо 30 төгрөгийг 1% -тай тэнцүүлэн бодсон байна. Хөрөнгөө нуун дарагдуулсан өрхөд 300 төгрөгийн хөрөнгө үлдээж байв.

(Эх сурвалж: ТҮҮХ IX.УБ.,2016)

Санамж
Коминтерн - *(Коммунист интернационал) Олон улсын коммунист ажилчны хөдөлгөөн*

А. Энэхүү хөрөнгө хураах үйл явц хэдий үед эрчимтэй явагдсан бэ?
....
Б. Хөрөнгөө хураалгасан 1 өрхийн 100% гэдэгт хэдэн төгрөгийн хөрөнгө үлдээсэн бэ?
....
В. Тэгвэл хөрөнгөө хураалгасан нийт өрхөд хэдэн төгрөгийн хөрөнгө үлдээснийг тооцоорой.
....
Г. Хөрөнгөө нуун дарагдуулсан өрхөд хэдэн хувийн хөрөнгө үлдээж байсан байна вэ?
....
Д. Феодал гэж хэн бэ?
....
Е. Яагаад "феодал" хүмүүсийн хөрөнгийг хураах болсон бэ?
....
....
Ё. Хүмүүсийн сэтгэл санаа ямар байсан бол?
....

9.2г

Даалгаврыг заагврын дагуу гүйцэтгээрэй. .

Үндсэн хуулиар олгосон шүтэх бишрэх эрхээ эдлэх боломжгүй болж, өмч хөрөнгөө хураалгасан иргэд нам төрийн бодлогод дургүйцэж байв. Мөн большевикууд Монголын дотоод хэрэгт хэтэрхий хутгалдан оролцож, Монголд социализм байгуулж болох эсэхийг туршиж буйг эсэргүүцэж байв.

А. Энэхүү эсэргүүцэл дургүйцэл нь ямар хэлбэрээр илэрч байсан бэ?
Б. Үр дагавар, хор уршгийг тайлбарлан бичээрэй.

А......................................
.

Б..
.
.

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.2д

А. *Сурах бичгийн 70-73 дугаар хуудасны мэдээллийг уншаад хүснэгтийн дагуу ажиллаарай.*

	Он цаг, Гол үйл явдал	Үр дүн, сургамж
Нэгдэлжих хөдөлгөөн		
Атар газрыг эзэмшсэн нь		
Үйлвдвэрлэл, дэд бүтцийн хөгжил		

9.2е

Б.Зэс молибдены хүдэр баяжуулах “ Эрдэнэт” үйлдвэр болон ямааны ноолуур боловсруулах ”Говь” комбинатын аль нэгийг сонгож

- Хэзээ ямар улсын тусламжтайгаар байгуулагдсан
- Социализмын үед болон өнөөгийн Монголын эдийн засагт ямар үүрэг гүйцэтгэж байгаа талаар мэдээлэл бэлтгээрэй.

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр.................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.2ё

Эх сурвалжийг анхааралтай уншаад даараах асуултын дагуу шинжлээрэй.

“.....Ийм бүдүүлэг оронд үзүүлэх манай болон ЗХУ , олон улсын хувьсгалт хөдөлгөөний нөлөөллөөс үүдэн практик туршлага хийж болох боломжоо бүхий өвөрмөц орон, энэ нь юуны өмнө коммунист үзэл бодлын үүднээс бидэнд хэрэгтэй юм. ...ЗХУ-ын талаас томоохон стратегийн ач холбогдолтой юм. Монгол нь бидний хувьд түүхий эдийн талаар томоохон ач холбогдолтой юм. ....” гэжээ.

Коминтерний төлөөлөгч Б.Шмераль 1928, 1934 онуудад Монголд ирж зүүнтнүүдийн болчимгүй үйл хэргийн талаар илтгэж хэлсэн үгээс

(Эх сурвалж: ТҮҮХ IX.УБ.,2016)

А. Түүхэн үйл явдал нь цаг хугацааны хувьд хэдий үеийг хамарч байна вэ?
....
Б. Ийм бүдүүлэг орон гэж аль улсыг хэлж байна в?
....
В. ЗХУ-ын зүгээс Монголын талаар явуулж байсан бодлогыг тодорхойлоорой.
....
....

9.3а

Эргэцүүлж бодоод хариулаарай.

1. Монголын удирдагчид бодлогоо хэрэгжүүлэхэд ЗХУ, Коминтерны зүгээс саад болж байсны учир юу вэ?

2. Тухайн үеийн нам төрийн удирдагчдын буруу бодлогын уршиг юунд хүргэсэн бэ?

Бүлэг сэдэв................................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.1а *БНМАУ-ын боловролын хөгжилд гарсан гол өөрчлөлт болон он цагийг нөхөөрэй.*

А......
- 250 орчим монгол залуучууд гадаадад суралцаж байсны 20 гаруй хувийг Герман, Францад суралцагсад эзэлж байв.

1930-аад он
- Б...
  ....

В........
- Кирилл үсэгт шилжих шийдвэр гарч “Шинэ үсгээр үг холбох тухай анхны түр дүрэм нийтлэгдэв.

1959. 07.13
- Г...
  ....

9.1б *А. Түүхэн үйл явдлыг цаг хугацаатай нь зөв тохируулаарай.*

1. “Кирилл бичиг үсэгт шилжих тухай” шийдвэр

2. “Соёлын довтолгоон явуулах “тухай тогтоол

3. МУИС байгуулагдав

4. Шинжлэх ухааны академи байгуулагдав.

1942 он

1959 он

1941 он

1961 он

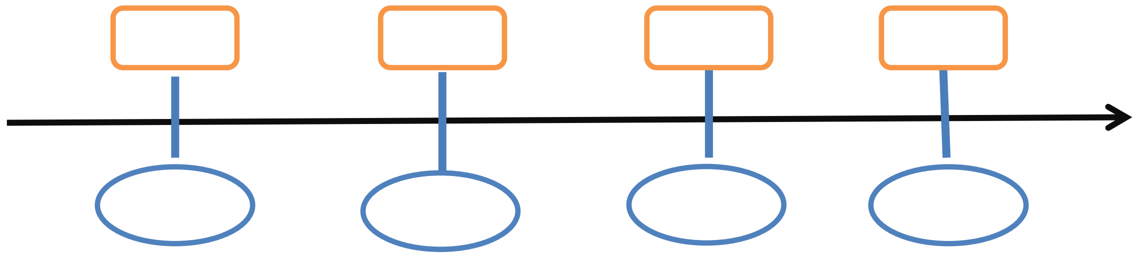

Б. БНМАУ-ын боловсролын хөгжилд гарсан дээрх үйл явдлаас өөрийн хамгийн сайн мэдэх ойлголтыг дэлгэрүүлэн тайлбарлаж бичнэ үү?

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр.................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.2а

А. *Дараах мэдээллийг уншаад өгөгдсөн тоо баримтыг ашиглан социализмын үед монголчуудын бичиг үсгийн боловсрол хэрхэн өөрчлөгдсөнийг графикаар харуулна уу.*

1969 оны хүн амын бүртгэлийн мэдээгээр нийт хүн амын 82.4% нь, үүнээс эрэгтэйчүүдийн 88.7%, эмэгтэйчүүдийн 76.6% нь кирилл бичигтэн болсон байна. Монголчуудын бичиг үсгийн мэдлэгийн дээшлэлт 1963 онд 71.5%, 1969онд 82.4%, 1979 онд 93.3%, 1989 онд 97% нь бичигтэн болжээ.

Б. Бичиг үсэг мэдэгчдийн тоо өсөхөд нөлөөлсөн хүчин зүйлийг тайлбарлаарай.

…………………………………………………………………………………………..
....
....
....

9.2б

1924-1990 онд Боловсролыг хөгжүүлэх талаар дэвшүүлсэн зорилгыг харьцуулан уншаад нийтлэг талыг тодорхойлоорой.

1924-1960 он:

- Орчин цагийн иргэний боловсролыг бүх нийтэд түгээх
- Нийгмийн оюун санааг шашин шүтлэгээс чөлөөлөх
- Боловсролын тогтолцооны эх суурийг тавих
- Сургалтыг шаталсан системтэй явуулах

1961-1990 он:

- Боловсролын системийг боловсронгуй болгож сургууль, амьдралын холбоог бэхжүүлэх
- Сургуулийн насны хүүхдийг бүрэн дунд боловсролтой болгох
- Сургалтыг үйлдвэрлэлтэй холбох үндсэн дээр сургуулийн тогтолцоог өөрчлөн шинэчлэх

Бүлэг сэдэв................................ Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.2в

1959 онд хуралдсан МАХН-ын Төв хорооны III бүгд хурлаас “Хүн амын соёлч боловсон байдлын хэмжээг дээшлүүлэхийн тулд орон даяар соёлын довтолгоон зохиох” шийдвэр гаргажээ. Соёлын довтолгоо нь үндсэн гурван чиглэлээр явагдсан. Соёлын довтолгоог хэрэгжүүлсний үр дүнд ямар амжилтад хүрсэн талаар дараах чиглэл бүрээр жишээ гарган тайлбарлаарай.

Соёлын довтолгоон

Хүн бүрийн хувийн ба үйлдвэрлэлийн ариун цэврийг нарийн чанд сахина.	Хүн бүр ерөнхий боловсролын талаар шат ахина.	Хүн бүр нийгмийн хэв журмыг нарийн чанд сахиж, нийгмийг хүндэтгэнэ.
А.	Б.	В. ....

9.2г

1961, 1992 оны Төрийн дууллын үгийг харьцуулан уншаад ижил ба ялгаатай талыг тайлбарлаад дүгнээрэй.

(ТҮҮХ IX.УБ.,2016, хуудас 85)

	1961 оны төрийн дуулал	***1992 оны төрийн дуулал***
Ижил тал	....	....
Ялгаатай тал	....	....
Дүгнэх нь	....	....

Бүлэг сэдэв.............................. Сурагчийн овог нэр..................	Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг Дуусан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.3а

Өмнөх мэдлэгээ ашиглан дараах сэдвээс аль нэгийг сонгон эссэ бичээрэй.

Сэдэв:

- *“Боловсролын хөгжлийн түүхэн жимээр “*
- *“ Соёлын довтолгооны үр дүн Монголчуудын амьдралд”*

(Үгийн тоо 150-200)

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр.................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

Социализмын жилүүдэд монголчуудын соёл, зан заншил, уламжлалыг олон зууны турш тээж ирсэн бурхны шашин, түүний сүм хийдүүдийг устгажээ.

Санамж
1937 онд хаагдсан Мэгжид Жанрайсиг шүтээнийг 1991-1996 онд дахин бүтээжээ.

9.1а *Эх сурвалжийн мэдээг уншаад дараах асуултын дагуу шинжлээрэй.*

Богд хаан таалал болсноос хойш Богдын хойт дүрийг залах тухай асуудал сүсэгтэн олон, лам нарын дунд ихээр гарах болов. Энэ талаар мэдсэн Коминтерн захидал ирүүлж түүндээ “Богд гэгээний хойт дүрийг дахин тодруулахаар оролдон буй ажээ. Энэ мэт явдлыг үндсээр устгахын аргыг эрүүлэхийг хичээвээс зохино. ...Лам нарын энэ мэт хэрэг явдал гаргадаг нь урьдын лам ноёдын байдлыг хэвээр сэргээхийг хүссэнээс өөр зүйлгүй” хэмээн заавa рлав. Тэрхүү заавры н дагуу нам, засаг 1926 оны 9 дүгээр сард Шашныг төрөөс тусгаарлах тухай хууль батлав. 1928 онд хуралдсан МАХН-ын YII ба Улсын V их хурлаас YIII Богд Жавзандамба хутагт болон бусад хутагт, хувилгаадын “хойт дүр”-ийг залж, тодруулах явдлыг бүрмөсөн хориглосон байна.

С.Пүрэвжав, Д.Дашжамц “БНМАУ-д сүм хийд, лам нарын асуудлыг шийдсэн нь” (1921-1940) УБ, 1965

№	Шинжлэх асуулт	Тайлбар
А	Эх сурвалжид өгүүлж буй баримтын гол санаа юу вэ?	
Б	Монголын түүхийн аль үед холбогдож байна вэ?	
В	Тус захидлаар дамжуулан хэнд зориулж, хаанаас ямар заавар өгсөн бэ?	
Г	Тус заавар нь Монголын удирдагчдын шийдвэрт нөлөөлж чадсан болов уу?	
Д	Үр дагавар, сургамжийг тайлбарлаарай.	

9.1б *Бурхны шашны эсрэг хэззэ, ямар бодлого үйл ажиллагаа явуулж байсан талаарх өмнөх мэдлэгээ ашиглан он тооллын шулууныг гүйцээгээрэй.*

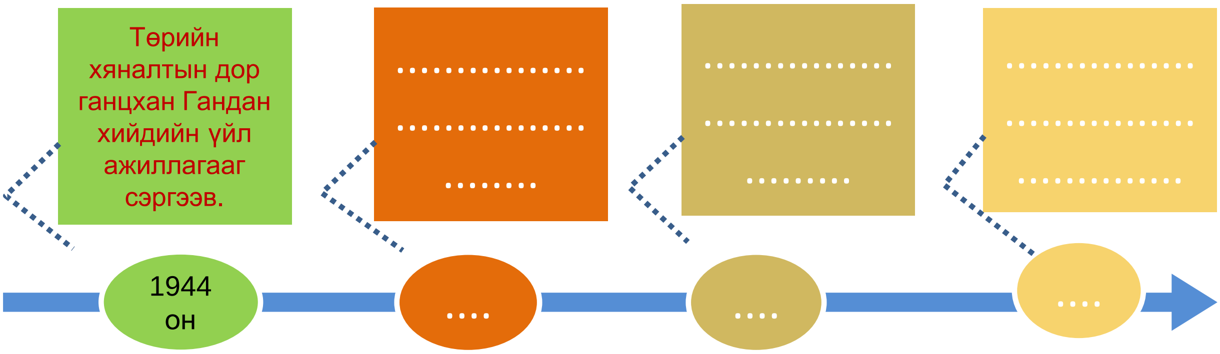

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр.................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.2а

Дараах эх сурвалжийн мэдээг уншаад асуултын дагуу шинжлээрэй.

Эх сурвалж:

Өвөрхангай аймгийн Өлзийт сумын гишүүн Сэнгэлдэрээс 1931 оны 8 сард ирүүлсэн мэдээнд өгүүлэхдээ : "Өнгөрсөн намар цаг Өвөрхангайн баруун хилээс Очив нар хэмээх тэргүүлэн үлэмжхэн тооны ажил хөрөнгийн хамтаар оргосон. Эдүгээ бас л олон айл өрх оргосон бөгөөд замд тохиолдсон хоршооны салбар, хамтрал, нөхдийг дайчлан барин авч, алах талах зэрэгт хүргүүлэх ба мөн тэдний хэлэх нь танай өнөөх орос ирж тавьмой хэмээхийн хамт феодалын хөрөнгийг тэд нар ингэж хураасан бол бид нар одоо ингэж хураадаг хэмээхийн дээр танай муусайн мухар толгойтнуудыг хүйс тэмтрэн арилгана хэмээх лоозонг тавьж явсныг ардууд цуурхаж байна " гэжээ.

(Эх сурвалж: ТҮҮХ IX.УБ.,2016) 98-99 –р тал

А. Эх сурвалжийн гол утга санаа юу вэ?

....

В. Энэ үеийн нийгмийн нөхцөл байдал, ард иргэдийн сэтгэл зүй ямар байсныг тодорхойлоорой.

....
...

В. Бослого тэмцэл ямар хэлбэрээр өрнөж байсан бэ?

....

Г. Бослого тэмцэл яагаад гарах болсон учир шалтгааныг тайлбарлаарай.

....

Д . Баримтад өгүүлж буй Өвөрхангай аймаг болон бослого тэмцэл өрнөсөн аймгуудыг нэргүй газрын зурагт тэмдэглээрэй.

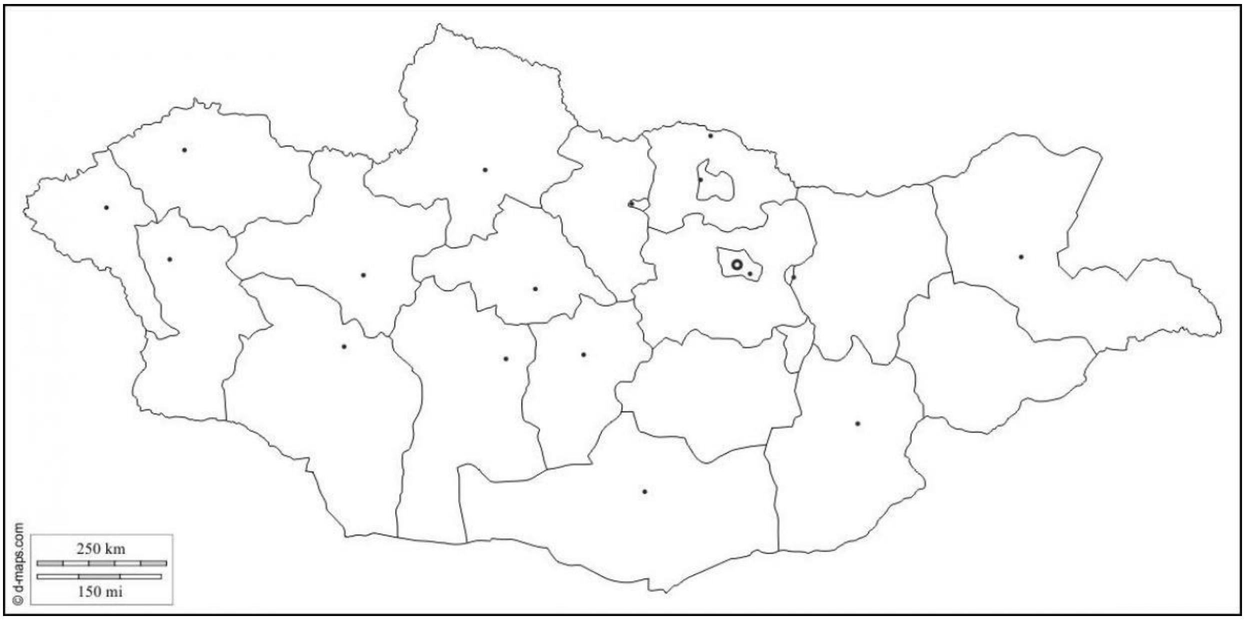

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.2 б

Даалгавар 1: С.Данзан, А.Амар, Ц.Лоохууз нарын намтар, үйл ажиллагааг харьцуулан уншин судалж дараах асуултын дагуу судлан шинжлээрэй.

Алхам 1: Харьцуулан уншаарай.

Солийн Данзан (1883 – 1924) нь 1921 оны Ардын хувьсгалын анхны долоогийн нэг бөгөөд тэр үеийн бодлого баригчдаас эрс ялгаатай зарчмыг барьдаг байсан ба либерал ардчилсан сэтгэлгээтэй хүн байсан юм. Мөн түүний гол баримталдаг зүйл нь Монгол орон хэзээ ч капиталист нийгмийг алгасаж болохгүй гэсэн үзэл нь байлаа. Энэ нь түүнийг Коминтернийхэнд илүү үзэгдэх, шахан зайлуулах гэсэн бодлогод нь гүн түлхэц болсон юм. 1924 онд Элбэгдорж Ренчино Коминтерний дэмжлэгтэйгээр Монгол Ардын Намын 3-р бага хурлаар Солийн Данзанг улс төрийн хилс хэрэгт хэлмэгдүүлэн цаазаар аваачжээ.

Агданбуугийн Амар (1886 - 1941 оны 7 дугаар сарын 27) нь Монгол төрийн тулхтай зүтгэлтэн байв. Тэрээр 1936 оны 3 дугаар сарын 22-ноос 1939 оны 3 дугаар сарын 7-ны хооронд Ерөнхий сайдаар ажиллаж байв. Чойбалсан нарын 1933 он д зохиомлоор үүсгэсэн Лхүмбийн хэрэг гэгчийг тэрээр нягтлуулан шалгуулж, уг хэрэг үндэсгүй тул баригдан хоригдсон хүмүүсийн ихэнхийг суллуулах арга хэмжээ авч байв. "Хүний эрхийг хөсөрдүүлж буйг илчлэн чухамдаа гэмт хэрэг хэмээгч нь жинхэнэ хийж үйлдсэн явдал дээрээс бүтэж гардгаас бус, хэн нэгэн хүний санааны дураар зохиомол хэрэг ба зохиомол ял хийж явуулдаг ёсон хаа ч байж болохгүй" хэмээн хэлжээ 1939 оны 3 дугаар сард баривчлагдаж, ЗХУ-д хүргэгдэн 1941 онд Москва хотод цаазаар авахуулжээ.

Цогт-Очирын Лоохууз 1923 онд Говь-Алтай аймгийн Чандмань суманд төрсөн. МАХН-ын Төв хорооны бүгд хурал дээр намын удирдах дээд тушаалтнуудын ажлын арга барил, дутагдлыг ширүүн шүүмжилсний учир “Намын эсрэг бүлгийн толгойлогч” хэмээн буруутгагдан шийтгүүлж, Өвөрхангай аймгийн Сант суманд нутаг заагдан малчин болсон байна. 1965 оны 1-р сард тэнд очсоноос 1990 оны хавар хүртэл 25 жилийн турш хавчигдан, хяхагдаж явсны зургаан жилд нь шоронд хоригдож, 19 жилд нь нутаг заагдан хатуу мөрдлөг хяналтан дор цөлөгдсөн байна. Гэвч энэ хугацаанд Ц.Лоохууз оюун ухаан, билэг авьяас, хүч чадал, боломцоогоо дайчлан хувь хүн хэрхэн яаж хөдөлмөрлөж, сурч, ард түмний уламжлалт аргаар үйлдвэрлэл явуулж, арилжаа наймаа хийж амьдарч чаддагийн үлгэр жишээг тодорхой харуулжээ.

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.2 в

Алхам 2: Дараах асуултын дагуу шинжлээрэй..

№	*Шинжлэх асуулт*	*Тайлбар*
А	Он цаг, хамрах хугацаа	
Б	Түүхэн хүмүүсийн хашиж байсан ажил алба	
В	Түүхэн хүмүүсийн үзэл бодол, тэдгээрийн нийтлэг ба ялгаатай тал	
Г	Хэлмэгдсэн шалтгаан, үр дагавар	

Алхам 3: Даалгавар 1-ийн гүйцэтгэл дээр үндэслэн дараах асуултын дагуу өөрийн дүгнэлтийг тайлбарлаарай.

№	*Шинжлэх асуулт*	*Тайлбар*
А	Монгол дахь улс төрийн хэлмэгдүүлэлтийн арга, хэлбэр хэрхэн өөрчлөгдөж байсныг тодорхойлоорой.	
Б	Ямар хугацаанд үргэлжилсэн бэ?	
В	Хэлмэгдүүлэлтийн үр дагавар, түүхэн сургамжийг өөрийн үзэл бодлын үүднээс дүгнээрэй.	

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.1а *Сурах бичгийн 108-109-р хуудасны мэдээллийг уншаад Халх голын дайнд оролцсон талуудын үйл ажиллагааг илэрхийлээрэй.*

Дайнд оролцсон орнууд	Оролцох шалтгаан	Үр дагавар, сургамж

9.1б *Даалгаврыг зааврын дагуу хийж гүйцэтгээрэй.*

Алхам 1: Дэлхийн II дайны үед улс орнууд ямар зорилгоор гэрээ хэлэлцээрүүд байгуулж байсныг уншаад он цагтай нь тохируулаарай.

A. Москвад Германы эсрэг дайнд хамтрах тухай Зөвлөлт- Английн зөвшилцөл хийв.

C. Берлин, Ромын "Тэнхлэг"-ийн эх үүсвэрийг тавьсан Герман, Италийн хэлэлцээр хийсэн.

B. Вашингтонд түрэмгийллийн эсрэг, дайнд харилцан туслалцаа үзүүлэх зарчмын тухай Зөвлөлт-Америкийн хэлэлцээр болов.

D. Герман, Итали, Япон улсууд эзлэн түрэмгийлэх бодлогоо эцсийн байдлаар боловсруулсан гэрээнд гарын үсэг зурав.

Эзлэн түрэмгийлэх гэрээ, хэлэлцээрүүд	*Он цаг*	*Гитлерийн эсрэг эвсэл холбоо байгуулах гэрээ, хэлэлцээрүүд*
	1.1936 оны 10 сарын 25	
	2.1940 оны 9 сарын 27	
	3.1941 оны 6 сарын 12	
	4. 1942 оны 6 сарын 11	

Алхам 2: 1939 гэхэд Өрнө дахины орнууд Холбоотнууд ба Тэнхлэгийнхэн гэсэн хоёр том хүчинд хуваагдсан байв. Улсуудыг нэрлэн бичээрэй. / Даалгавар 2-ыг хэрхэн гүйцэтгэснээ эргэн санаарай/

Холбоотнууд	***Тэнхлэгийнхэн***
....	....

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.2а

А. Зөвлөлт эх орны дайн эхлэхэд БНМАУ харилцан туслалцах протокол гэрээгээр хүлээсэн үүргийнхээ дагуу ЗХУ-д бүхий л чадлаараа туслахаа илэрхийлсэн. Тэгвэл Зөвлөлтийн ард түмэнд манай ард түмнээс үзүүлсэн тусламжийн хэлбэрийг бүдүүвчийн дагуу гүйцээгээрэй.

Уриа ....
....

Монгол-Зөвлөлтийн харилцан туслалцах протокол 1936.03.12

....

....
....

....
....

....
....

Б. Эргэцүүлэн бодоод хариулаарай. /Сурах бичгийн 116-117-р хуудасны мэдээллийг уншаарай/

1.Монгол улс 1945 оны чөлөөлөх дайнд оролцсоны ач холбогдол юу вэ?
....
....

2.Яагаад энэ дайнд оролцсон гэж бодож байна вэ?
....
....

9.2б

Зургийг ажиглаарай.
А.Гэрэл зурагт ямар түүхэн үйл явдлыг харуулсан бэ?
Б. Энэ үйл явдал хэзээ болов?
В. Хэн хэн оролцсон бэ?
Г. Ямар асуудал хэлэлцсэн бэ?
Д. Монгол улсын тусгаар тогтнолын асуудлыг хэрхэн шийдвэрлэсэн бэ? Түүний ач холбогдлын талаар өөрийн дүгнэлтийг илэрхийлээрэй.
Сурах бичгийн 115 -116-р хуудасны мэдээллийг уншаарай/

1...
2...
3...

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.2 в

А. Хүйтэн дайн гэж юу вэ? Хариулж бичээрэй.
Б. Хүйтэн дайн гарах болсон шалтгаан юу вэ?

А. Хүйтэн дайн -

....

....

....

....

Б.…………………………………………………………………………………………

…………………………………………………………………………………………

…

9.2 г

А. АНУ болон ЗХУ-ын бодлого, зорилгыг харьцуулан уншаад ялгааг тодорхойлоорой.
Б. Хүйтэн дайн нь дэлхий дахины түүхэнд ямар үр дагавар учруулсан бэ?

ЗХУ-ын зорилго, бодлого

- ❑ Ажилчны хувьсгалыг сурталчилж, бусад оронд коммунист нийгэм тогтоохыг дэмжих
- ❑ Зүүн Европын үйлдвэр, түүхий эдийг ашиглан дайнд сүйтгэгдсэн эдийн засгаа сайжруулах
- ❑ ЗХУын хилийн шугамыг бататган Зүүн Европыг эрхэндээ байлгах, Баруун Европ дахь АНУ-ын нөлөөллийг тэнцвэржүүлэх
- ❑ Ахин дайн гаргуулахгүйн тулд Германыг хуваагдсан чигээр нь байлгах

АНУ-ын зорилго, бодлого

- ❑ Улс орнуудад ардчиллын зарчмыг сурталчилж, коммунист засаглал тогтохоос сэргийлэхэд туслах
- ❑ Үйлдвэрлэлээ дэмжихийн тулд түүхий эд, материал цуглуулах зах зээлийг эзлэх
- ❑ Өөрийн Эвслийн орнуудыг хөл дээрээ босоход туслах, тогтвортой байдлыг дэмжих замаар АНУ-ын бараа бүтээгдэхүүнийг борлуулах зах зээлийг бий болгох

А...

....

....

....

....

Б.

Бүлэг сэдэв................................ Сурагчийн овог нэр..................	Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.2д

А. Тулгуур дохио болон он тооллын шугамд тэмдэглэсэн мэдээллийг ашиглан түүхэн ямар үйл явдлыг илэрхийлж байгааг таамаглаарай.
Б. Тухайн түүхэн үйл явдлын тухай тулгуур дохионы дагуу дэлгэрүүлж тайлбарлан бичээрэй.

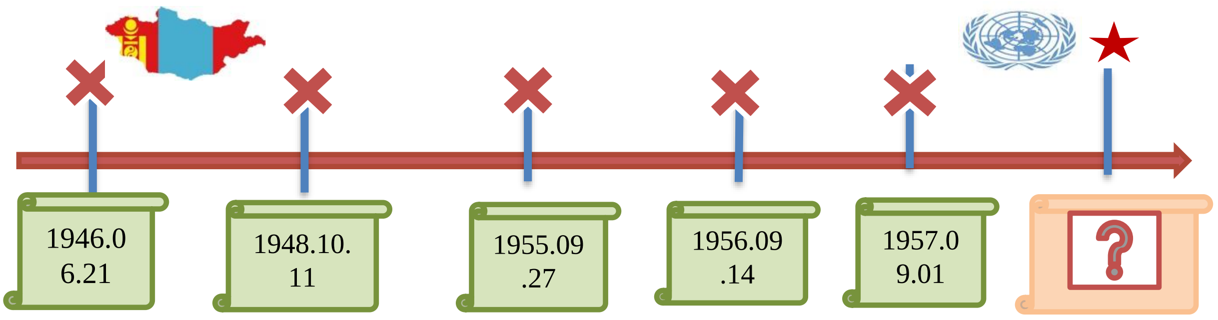

....
....
....
....
....

9.2е

Эх сурвалжийн мэдээг уншаад дараах асуултын дагуу шинжлээрэй.

1948 оны 10 дугаар сарын 25-нд БНМАУ-ын Ерөнхий сайд бөгөөд ГЯЯ-ны сайд Х.Чойбалсангаас НҮБ-ын Ерөнхий нарийн бичгийн дарга Трюгве Ли-д захидал илгээжээ.
Уг захидалд: Парис хот:
Эрхэм Трюгве Ли Танаа:"НҮБ-ын гишүүнд элсэх тухай БНМАУ-аас 1948 оны10 дугаар сарын 11-ний өдөр явуулсан хүсэлтэд дурдсан илэрхийлэлтийг НҮБ-ын Аюулгүйн Зөвлөл ба Ерөнхий Ассамблейд уламжлан өгөхийг БНМАУ-ын Засгийн газрын өмнөөс Танд хүсэх завшаан надад тохиолдсон бөгөөд үүнд: БНМАУ-ын Бага хурлын тэргүүлэгчдийн даалгавраар илэрхийлэх нь:

"БНМАУ нь НҮБ-ын зорилго ба зарчмуудыг бүрэн зөвшөөрч, НҮБ-ын дүрмээс үндэслэн гарах бүх үүргүүдийг хүлээн авах бөгөөд БНМАУ-ыг НҮБ-ын гишүүнд элсүүлсэн өдрөөс эхлэн тэдгээр үүргийг гүйвалтгүй биелүүлэхийг илэрхийлмой" гэжээ

/БНМАУ-ын Засгийн газраас 1948 оны 10 дугаар сарын 11-ний өдөр тус улсыг НҮБ-д элсүүлэх асуудлыг дахин авч хэлэлцэхийг хүссэн хоёр дахь удаагаа өргөдөл/

№	*Асуулт*	*Эх сурвалжаа уншаад хариулаарай.*
А	НҮБ ямар чиг үүрэгтэй байгууллага вэ?	
Б	Яагаад Монгол улс НҮБ-д элсэхийг чухалчлан удаа дараа өргөдөл гаргасан байна вэ?	
В	Эх сурвалжид гарч байгаа түүхэн хүмүүсийг нэрлэж, он цагийг тодорхойлоорой.	
Д	Монгол улс НҮБ-ын дүрэмд заасан үүргүүдийг хүлээн зөвшөөрснөө уг захидалд хэрхэн илэрхийлсэн бэ?	
Е	Уг захидлыг бичсэнээс хойш Монгол улс хэдэн жилийн дараа НҮБ-д элсэн орсон бэ?	
Ё	Монгол улс НҮБ-д элсэн орсны ач холбогдол юу вэ?	

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

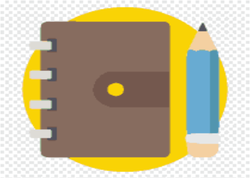

ӨӨРИЙГӨӨ ҮНЭЛЭЭРЭЙ.

Маш сайн хийсэн дасгал, даалгаврууд

Эргэлзсэн дасгал, даалгаврууд

Тусламж хэрэгтэй дасгал, даалгаврууд

БАГШИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ, ЗӨВЛӨМЖ

....
....
....
....
....
....
....
....
....
..

Бүлэг сэдэв................................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

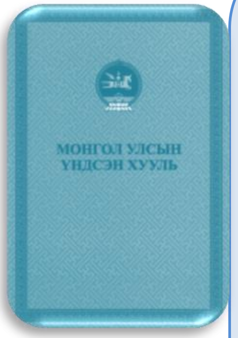

БҮЛЭГ IY : АРДЧИЛСАН МОНГОЛ УЛС БА ӨНӨӨГИЙН ДЭЛХИЙ ДАХИН

(1990 он- Өнөө үе)

Социалист систем задран унаснаар дэлхийн түүхийн шинэ үе эхлэв. Энэхүү задрал нь социалист системийн нэг хэсэг байсан Монгол улсад нөлөөлж, 1989 онд эхэлсэн ардчилсан хувьсгалаар бидний амьдарч буй өнөөгийн нийгмийн эхлэл тавигдав. Ардчилсан хувьсгалын үр дүнд Монголчууд түүхэндээ анх удаа өөрсдөө төр засгаа сонгон байгуулж, хүний эрх эрх, эрх чөлөөг дээдэлсэн, эдийн засгийн хувьд эрх чөлөөтэй, олон ургалч үзэл бүхий дэлхий дахинд нээлттэй улс боллоо.

Бүлэг сэдвийн агуулгын хүрээнд дасгал даалгаврыг гүйцэтгэхдээ ТҮҮХ- IX сурах бичгийн 129--150 дугаар хуудасны мэдээллийг уншаарай.

9.1а *Сурах бичгийн 131-133 дугаар хуудасны мэдээллийг уншаад дараах үгсийг тайлбарлаарай.*

9.2а *А.Доорх газар зүйн зургийг дэлхийн өнөөгийн улс төрийн газар зүйн зурагтай харьцуулаад ямар өөрчлөлт гарсныг тодорхойлоорой.*

....

А. ЗХУ-ын задралаар Зүүн Европт ямар улсууд байгуулагдав?

....

Б. Социалист системийн задралаар Зүүн Европт ямар улсууд нэгдэж, ямар улсууд задарсан бэ?

....

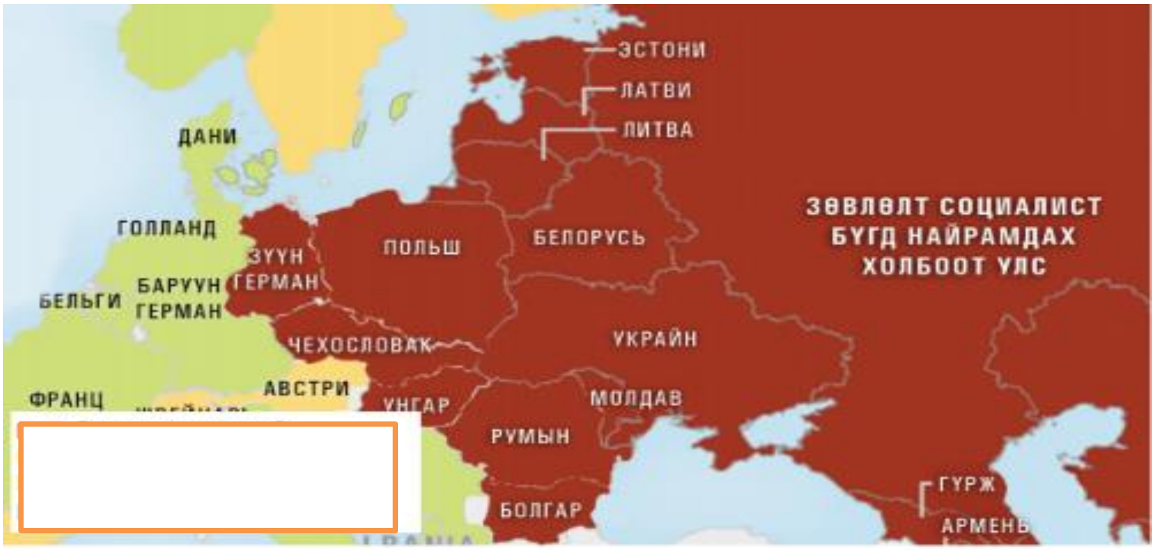

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.2б *Түүхэн сурвалж, баримтад тулгуурлан дараах даалгаврыг гүйцэтгээрэй.*

ОЛОН УЛСЫН ХҮНИЙ ЭРХИЙН ӨДРИЙГ ТОХИОЛДУУЛАН МОНГОЛЫН АРДЧИЛСАН ХОЛБООНЫ ГИШҮҮДИЙН ЦУГЛААНД ОРОЛЦОГЧДООС МАХН-ЫН ТӨВ ХОРООНЫ XII БҮГД ХУРАЛ, БНМАУ-ЫН АРДЫН ИХ ХУРЛЫН VIII ЧУУЛГАНД ӨРГӨН БАРИХ БИЧИГ

Улаанбаатар. 1989 оны 12 сарын 10.

Цуглаанд оролцогчид бид МАХН-аас дэвшүүлсэн өөрчлөн байгуулалтыг бүрэн дүүрэн дэмжиж энэ үйлсэд чин сэтгэлээсээ мэдлэг чадварынхаа хэрээр хүчин зүтгэхийг илэрхийлэхийн хамт өөрчлөн байгуулалт шинэчлэлийн явц, тус улсын нийгэм, улс төр, эдийн засгийн өнөөгийн байдал, цаг үеийн тулгамдсан асуудлыг шуурхай шийдвэрлэх шаардлагыг хангахгүй байгаад сэтгэл гүнээ зовниж буй учир дор дурдсан зүйлүүдийг Монголын Ардчилсан Холбооны улс төрийн шаардлага болгон дэвшүүлж байна. Үүнд:

А. БНМАУ-ын Үндсэн хуулинд дараах өөрчлөлтийг оруулах,

1. Намаас төр, засгийн үйл ажиллагаар шууд удирдан чиглүүлэх замаар нэлээ үзүүлэх явдлыг зогсоож тус улсын улс төрийн амьдралыг олон намын системийн үндсэн дээр зохицуулах зарчмыг хууль эрхийн баталгаатай болгож АИХ-аас намын тухай хууль боловсруулан гаргах.
2. Хүний эрхийн түгээмэл тунхаглалд тодорхойлсон хүн ард иргэдийн дархан эрхийг төр, засаг намын үйл ажиллагаанд дээдлэн хүндлэх зарчмыг нэгэн адил хатуу мөрдүүлэх.
3. БНМАУ-ын АИХ-ыг байнгын ажиллагаатай парламентын хэлбэрт оруулж түүний дэргэд хүний эрхийг хамгаалах ардын сонгуульт зөвлөл байгуулах.
4. Үндэсний эрх ашгийг хөндсөн нийгэм, улс төр, эдийн засгийн асуудлыг бүх ард түмнээр ил тод хэлэлцүүлэх, орон нутгийн эрх ашгийг хөндсөн асуудлыг тухайн нутаг дэвсгэрийн оршин суугчдын саналыг авах замаар шийдвэрлэж байх зарчмыг АДХ-ын ажлын мөрдлөг болгох.

А. Эх эх сурвалжийн гол агуулга юу вэ?
....

Б. Монголын түүхийн ямар гол үйл явдалтай холбогдож байна вэ?
....

В. Монголын Ардчилсан Холбоо хэзээ ямар зорилгоор байгуулагдсан бэ?
....

Г. Тэд юуг өөрчлөхийг хүссэн бэ?
....

Д. Ийм өөрчлөлт хийх шалтгаан нь юу байсан бэ?
....
....

Бүлэг сэдэв..............................
Сурагчийн овог нэр.................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.2в

Мэдээллийг уншаад 1990 оны чөлөөт ардчилсан сонгуульд улс төрийн намуудын авсан саналын үзүүлэлтээр диаграмм зохиогоорой.

Монголын түүхэнд анхны олон намын оролцоотой, чөлөөт, ардчилсан сонгууль 1990 оны 7-р сарын 29-нд явагдсан юм. Сонгуулийн үр дүнд нийт 422 депутат сонгогдсоноос:

- *83,5% /357 хүн/-МАХН*
- *3,8% буюу 16 хүн- МоАН-аас*
- *1,4% буюу 6 хүн- МҮДН-аас*
- *1% буюу 4 хүн МСДН-аас сонгогджээ.*

Гишүүн бус 39 хүн байлаа.

9.2г

А. Монгол улсад яагаад шинэ үндсэн хууль хэрэгтэй болсон бэ?
Б. Шинэ үндсэн хууль батлаcнаар Монгол улсын улс төр, эдийн засгийн тогтолцоонд ямар өөрчлөлт гарсан бэ?

a

b

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.2д

Монголчуудын сонгосон зах зээлийн эдийн засаг нь хүн бүрт өмч эзэмших, үйлдвэрлэгч, бүтээгч байх боломж олгосон билээ.

Монгол улсын эдийн засгийн өөрчлөлтийн тухай өмнөх мэдлэгээ ашиглан дараах бүдүүвчийг гүйцээж бичээд чиглэл тус бүр дээр жишээ гаргаарай.

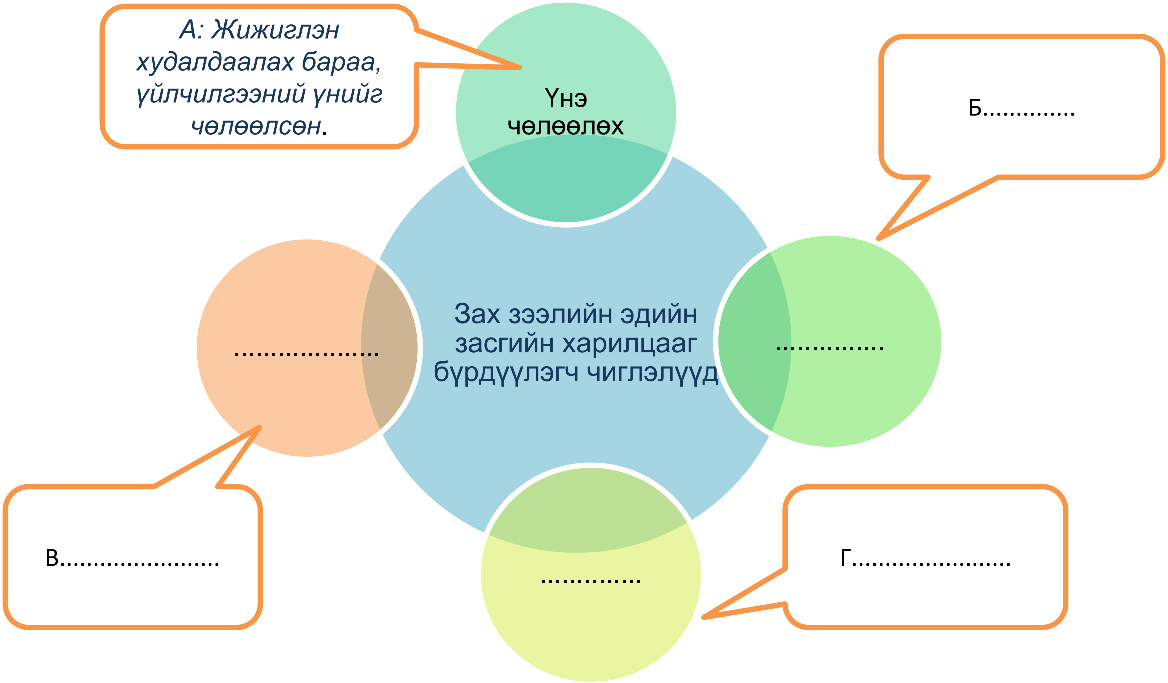

9.2е

Өмч хувьчлал бол социалист өмч нэрийн дор улс дангаараа өмчилж байсан баялгийг иргэдэд хувийн өмч болгон шилжүүлсэн түүхэн үйл явдал мөн. Өмч хувьчлалын тухай ойлголтоо сэргээн санаад дараах даалгаврыг гүйцэтгээрэй.

А. Иргэн Дорж 1991 онд сумынхаа хоолны газрыг өмч хувьчлалаар хувьчилж авсан. Хувьчлалын ямар хэлбэр, ямар тасалбараар авсан бэ? Зөв хариулт тэмдэглээрэй.

- A. Их хувьчлал, цэнхэр тасалбараар
- B .Бага хувьчлал, ягаан тасалбараар
- C . Их хувьчлал, ягаан тасалбараар
- D .Бага хувьчлал, цэнхэр тасалбараар

9.3а

Б. Зах зээлийн эдийн засагт шилжсэнээр хувь хүмүүсийн амьдралд гарсан өөрчлөлтийг баримтаар нотлон тайлбарлаарай.

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

Ардчилсан нийгмийг сонгосноор Монголчуудын оюун санаа, нийгмийн амьдралд асар том дэвшил гарсан. Ардчилсан хувьсгалын үр дүнд чөлөөт сэтгэлгээ, оюун санааны эрх чөлөө, олон ургальч үзэл бодит байдал болж, соёл уламжлал, үндэсний бахархал жинхэнэ утгаараа хөгжиж байна.

9.3б

Дараах дасгал даалгаврыг гүйцэтгээрэй.

1990	1991	1996	2002	2006
“Монголын нууц товчоо” зохиогдсоны 750 жилийн ой	Монгол бичгээ сэргээж хос бичигтэн болгох аян өрнөсөн.	Төр засаг хэлмэгдэгсдийн үр ач нараас уучлал гуйсан.	Чингис хааны мэндэлсний 840 жилийн ой	Их Монгол улсаа тунхагласны 800 жилийн ой
Хэдэн жилийн өмнө вэ?	Монгол бичгийг хэдий үеэс хэрэглэж эхэлсэн гэж эрдэмтэд үздэг вэ?.....................	Монголын түүхэнд хэзээ,яагаад хэлмэгдүүлэлт болж байв?	Монголын болон дэлхийн түүхэнд ямар үүрэг гүйцэтгэсэн бэ?	Яагаад бид Их Монгол улсын ойг тэмдэглэх ёстой вэ? ....
Монголын нууц товчоо яагаад түүхийн эх сурвалж болдог вэ?	Хэзээ яагаад ямар бичгээр сольсон бэ?	Хэлмэгдүүлэлт бидэнд ямар сургамж үлдээв?	Монгол бахархлын өдрийг ямар тооллоор тэмдэглэдэг вэ?	ИМУ байгуулагдсан оныг олоорой. .... Зуунд шилжүүлээрэй. ....

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

9.2ё

Монгол улсын гадаад бодлогын тухай мэдлэгээ сэргээн санаад дараах даалгаврыг гүйцэтгээрэй.

1. Монгол улсын гадаад бодлогын үзэл баримтлалд :

- ОХУ, БНХАУ-тай найрсаг харилцаатай байх нь
....
....
....
....
- АНУ, Япон, Европын холбоо, Энэтхэг, БНСУ, Турк зэрэг
....
....
....
....
- Гуравдагч хөршийн бодлого гэдэг нь
....
....
....
....
- Гадаад бодлогын үндсэн зорилго нь:
....
....
- Гадаад бодлогын зарчим нь :
....
....
....

9.3в

“Мөнхийн дайсан гэж байхгүй, мөнхийн хөрш гэж байдаг”

(Эх сурвалж: ТҮҮХ IX.УБ.,2016)

У.Черчиллийн хэлсэн энэхүү үгийн утга санааг өөрийн үзэл бодлын үүднээс дэлгэрүүлэн эргэцүүлэмж бичээрэй.

Бүлэг сэдэв...............................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

ӨӨРИЙГӨӨ ҮНЭЛЭЭРЭЙ.

Маш сайн хийсэн дасгал, даалгаврууд

Эргэлзсэн дасгал, даалгаврууд

Тусламж хэрэгтэй дасгал, даалгаврууд

БАГШИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ, ЗӨВЛӨМЖ

....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....

Бүлэг сэдэв...............................   Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг   Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

Суурь боловсролын Түүхийн сурлагын хоцрогдлыг нөхөх, арилгах “Бие даан ажиллах дэвтэр”-ийн сурагчдад өгөх зөвлөмж

Бие даан ажиллах дэвтрийн дасгал, даалгаврын түвшин, тэмдэглэгээ:

Тэмдэглэгээ	Тайлбар
9.2a 9.2a 9.3a	**9** - *Анги* **1** – *I түвшний даалгавар (улаан өнгө)* **2** – *II түвшний даалгавар (шар өнгө)* **3** – *III түвшний даалгавар (ногоон өнгө)* **а** – *Даалгаврын дугаар (Жишээ: а-1, б-2, в-3 гэх мэт)*

Суралцахуйн зураглалтай ажиллах алхам:

I алхам	*Багшийн зөвлөсөн дасгал, даалгавруудаас эхлэн ажиллаарай.*
II алхам	*Өөрийн хийж чаддаг болсон дасгал, даалгавруудыг тохирох түвшний өнгөөр будаарай.*
III алхам	*Тухайн бүлгийн дасгал, даалагаврыг гүйцэтгэж эхэлсэн болон дуусгасан хугацааг заавал тэмдэглээрэй.*
IV алхам	*Багшаараа үнэлүүлж, өгсөн зөвлөмжийн дагуу сайжруулаарай.*
V алхам	*Багшаараа үнэлүүлж, өгсөн зөвлөмжийн дагуу сайжруулаарай.*

Бүлэг сэдэв................................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

Суралцахуйн зураглал

Бүлэг	Даалгаврын түвшин	Дасгал	Эхэлсэн	дууссан	Өөрийн үнэлгээ	Багшийн үнэлгээ
БҮЛЭГ III: СОЦИАЛИЗМЫН ҮЕИЙН МОНГОЛ УЛС БА ДЭЛХИЙ ДАХИН (1924-1990)		9.1 а				
		9.1 б				
		9.1 в				
		9.1 г				
		9.1 д				
		9.1 е				
		9.1 ё				
		9.2а				
		9.2б				
		9.2в				
		9.2г				
		9.2д				
		9.2е				
		9.2ё				
		9.3а				
		9.1 а				
		9.1 б				
		9.2 а				
		9.2 б				
		9.2в				
		9.2г				
		9.3а				
		9.1а				
		9.1б				
		9.2а				
		9.2б				
		9.2в				
		9.1а				
		9.1б				
		9.2а				
		9.2б				
		9.2в				
		9.2г				
		9.2д				
		9.2е				

Бүлэг сэдэв................................
Сурагчийн овог нэр..................

Эхэлсэн.....он......сар......өдөр...цаг
Дууссан..... ..он......сар......өдөр...цаг

Суралцахуйн зураглал

Бүлэг	Даалгаврын түвшин	Дасгал	Эхэлсэн	дууссан	Өөрийн үнэлгээ	Багшийн үнэлгээ
БҮЛЭГ IY : АРДЧИЛСАН МОНГОЛ УЛС БА ӨНӨӨГИЙН ДЭЛХИЙ ДАХИН (1990 он- Өнөө үе)		9.1а				
		9.2а				
		9.2б				
		9.2в				
		9.2г				
		9.2д				
		9.2е				
		9.2ё				
		9.3а				
		9.3б				
		9.3в				